

Oude Kerk, 5 maart 2025

Aswoensdag

ds. Johan Meijer

---

gelezen: Matteüs 6: 1-6 en 16-21

titel: zoeklichten

overdenking

Lieve mensen van God,

|

Aan het eind van de middag was ik er getuige van dat de laatste hand werd gelegd aan het vernieuwen van mijn paarse stola, die Josje Esseveld in 2018 maakte. Het mooie paars was wat verschenen geraakt en de irissen lieten hun bloemblaadjes hangen. Getuige zijn van het werk aan dit textiele kunstwerk maakt me een beetje stil van verwondering en bewondering dat iemand dat zo goed kan. Dat iemand iets kan, wat ik zelf niet kan, of tenminste nooit

geprobeerd heb. Dat heb ik ook met mensen die muziek kunnen maken, met hen die uit een instrument mooie muziek voortbrengen.

II

Ik vergeet nooit meer een dienst in mijn eerste gemeente waarin een plaatselijk kunstenaar te gast was. Met verschillende van zijn kunstwerken en oprecht knap gemaakt. En hij vertelde erover en toen nam hij een boomblaadje in zijn hand en zei: maar wie heeft dit gemaakt? Je kunt als mens nog zoveel kunnen, ook zoveel moois, bewonderenswaardigs, maar wie kan zo'n blaadje maken?
Of zo'n bloem als deze iris.

III

Josje kan nog zulke mooie stola's maken, Douwe, want zo heette die kunstenaar nog zulke moois kunst, onze musici kunnen nog zo mooi spelen, maar wie heeft dit gemaakt?

We hebben het over een Schepper, over dé Schepper. Die ooit als was het met een penseel de schepping ging schilderen.

Het is vijf jaar geleden, om precies te zijn was het woensdag 26 februari 2020 dat ik op die toen Aswoensdag op Facebook. een foto plaatste van een iris, deze foto, die je nu ziet, waarmee ik het begin van de Veertigdagentijd wilde markeren. En ik schreef er dit bij:

Penseel in verpakking, zo vond ik jou.

*Kleur wil je geven aan wat
komen gaat.*

Paars kleur je, zo begint het.

Jouw innerlijk oog, als

zonnig zoeklicht speurend naar nieuw begin.

Ga met ons deze dagen aan.

De dag erna werd de eerste Coronabesmetting in Nederland openbaar gemaakt en toen zei m'n gevoel: laat het niet bij één bloem, maar maak een serie, als digitale troost in de tijd die voor ons ligt. '40 dagen bloemen-teksten' werd geboren.

IV

De iris was bedacht door Josje in 2018 toen ze de stola maakte. Ik had er een Taizétekst bij aangeleverd: *De noche iremos...: Wij gaan de nacht door, het duister, op zoek naar het levend water. Enkel de dorst zal ons licht zijn, enkel de dorst zal ons licht zijn.* De Spaanse dichter en essayist Luis Rosales schreef deze mystieke tekst in het spoor van de grote mysticus Johannes van het Kruis. En Josje laat die tekst van dat lied, in het originele Spaans dan over heel de stola lopen, terwijl de 7 irissen maakt, want is de iris niet in ons oog, en zoeken wij met onze ogen niet het licht, zijn onze irissen geen zoeklichten, met hun innerlijke lichtje in de bloem. In floriografie, de taal van bloemen, draagt de iris betekenissen van geloof, moed, hoop en wijsheid. Deze associaties kunnen worden herleid tot de Griekse mythologie, waar Iris de godin van de regenboog.

V

Zoeklichten dus, die speuren in het duister, die lichtpunten zoeken en zijn. En daar is de Veertigdagentijd een heel geschikte periode voor. Evenals de Islamitische maand Ramadan, die vorige week begon. In de Oosters Orthodoxe traditie is de Veertigdagentijd ook begonnen en dit jaar vallen het Oosters Pasen en het Westers Pasen samen, maar hun veertigdagentijd begon afgelopen maandag, die in die traditie dan ook: Asmaandag heet. Bij deze perioden, de Westerse en de Oosterse Veertigdagentijd en bij Ramadan hoort het woord vasten. Vastentijd ook. En dat kun je zien als de tijd dat je van alles niet zou mogen. Maar het is vooral de tijd om eens anders te kijken en te beleven.

Toen gisteren iemand me een lijst van groene vastenmogelijkheden stuurde schreef hij erbij: Met zoveel verleidingen wordt vasten wel steeds makkelijker. Met andere woorden: er is zoveel waar we in zouden kunnen minderen, dat de keuze reuze is.

Vasten is geen doel op zichzelf, of het moest al zijn dat je door van alles veel minder te doen en je legt het geld dat je er mee uitspaart opzij voor een goed doel, wat de gedachte is achter Vastenacties, dan kan het ook nog doel op zichzelf zijn. Maar een dieper motief achter vasten is juist dat je méér aandacht besteedt aan zinvolle bewustwording. Dat je je ziel een beetje minder belast met allemaal materieels, maar dat je iets meer spiritueel bezig bent. Iets meer met de kern van het leven, de bron van het bestaan, met de Schepper van en de schoonheid van de schepping.

VI

Vasten is geen doel op zichzelf. Maar heeft een diepere laag, een meer geestelijke dorst. En daarin mogen we met Jezus de woestijn in. En daarin mogen we met Hem op zoek naar wat er wezenlijk toe doet. En daarin gaan we met Hem in een binnenkamer van onze ziel. Want innerlijk bewustzijn kent geen uiterlijke schijn, zoals ware liefde geen ijdel vertoon kent.

VII

Iedereen vult die innerlijke reis anders in. De één eet geen vlees een tijd. De ander laat de auto staan. Of je gaat een tijd van Facebook af. Bewuster met tijd, voedsel, brandstof omgaan. Het zijn geen doelen, het zijn middelen. Je hoeft er niet mee te koop te lopen, want je doet het niet voor roem of eer, maar voor het groeien in aandachtig leven. Aandachtiger zijn voor onvanzelfsprekendheden, aandachtiger voor je medeschepselen en daar horen ook dieren, bomen, planten en planeten bij. Aandachtiger voor je kwetsbaarheid ook en die eerlijk onder ogen zien. Aandachtiger voor je Schepper die je niet zozeer iets vérbiedt, maar iets aanbiedt: een levende omgang met het Licht dat voor jou en ook ín jou geschapen is. Laten we op weg gaan naar dat *Licht, kind in mij, dat uit mijn ogen kijkt of ergens al een wereld daagt, waar mensen waardig leven mogen en elk zijn naam in vrede draagt.*

Amen